

Puheenjohtajan
kynästä

Nyt olemme täydessä vauhdissa kursseilla ja taittoluu luistaa arkkien yli. On aivan ihanaa saada työskennellä kirjojen ja niissä esiintyvien ongelmien parissa. Toisissa kirjoissa on kulumia siellä sun täällä. Toisissa riittävätkin pienet korjaukset kun taas toiset vaativat isompia tekoja. Sopivan korjausmateriaalin löytäminen on aina haasteellista. Mutta sehän on osa charmia. Eriisia laatuja ja värejä täytyy sovitella alkuperäiseen.

Yhdistys teki onnistuneen matkan Sastamalaan. Eri-tyisen hyvä oli, että matkaan osallistui yli 30 henkilöä. Se inspiroi hallitusta jatkamaan suunnittelua jäsenten parhaaksi.

Syksyllä panostetaan vanhojen tapojen mukaisesti Yhdessä enemmän – Mera tillsammans-tapahtumaan Isossa Omenassa ja kädentaitomessuihin Tampereella. Ensi vuonna yhdistys täyttää viisitoista vuotta, joita juhlistamme juhlanäytellyllä. Sitä te olette mukana tekemässä. Lisää asiasta tässä jäsenkirjeessä ja seuraavissa kirjeissä.

Muista äänestää!

Sven Seger
puheenjohtaja

Ordförandens spalt

Nu är vi i full gång med kurserna och falsbenet löper över arken. Det är riktigt skönt att få arbeta med problematiken runt böckerna. En del har skavanker lite här och där. Andra räcker det med små reparationer medan några behöver större ingrepp. Att hitta passligt korrigeringsmaterial är alltid en utmaning. Men det är en del av charmen. Olika kvaliteter och färger bör passa ihop med ursprunget.

Föreningen gjorde en lyckad resa till Sastamala. Över 30 personer deltog i evenemanget, det var mycket bra. Det inspirerar styrelsen till fortsatta engagemang för medlemmarnas bästa.

Höstens satsningar för föreningen går i normala gängor med Yhdessä enemmän – Mera tillsammans i Stora Äpplet och hantverksmässan i Tammerfors. Nästa år fyller vi femton år och skall fira den med en jubileumsutställning där ni skall vara aktörer. Mera om detta finns lite längre fram i medlemsbrevet och i följande brev.

Glöm inte bort att rösta!

Sven Seger
ordförande

Syysretki: suomalaisen kirjan tarina in-kunaabelista e-kirjaan

Sastamalassa (Tyrväällä, Vammalassa) on mielenkiintoinen kirjallisen kulttuurin keskittymä, monen suomen kielen kehittäjin, tutkijan, kirjailijan, kuvittajan ja lehtimiehen kotipaikka: mm. Kaarlo Sarkia, Rudolf Koivu, Pekka Vuori ja Mauri Kunnes. Siellä ilmestyi myös ensimmäinen suomenkielinen sanoma-lehti Tyrvään sanomat vuonna 1894 ja perustettiin ensimmäinen suomalainen kirjakauppa, Tyrvään kirjakauppa vuonna 1891.

Vasemmalta,
från vänster
Seppo
Seppälä, Tarja
Rajakangas
ja/och Toivo
Salo.

Tähän paikkakuntaan ja sen tarjoamiin kirjallisuuteen ja kirjoihin liittyvään antiin teki linja-autollinen Espoon Kirjansitojen jäseniä, puolisoja ja ystäviä syysretken 8.9.2012.

Ensimmäinen tutustumiskohde oli suomalaisen kirjan museo PUKSTAAVI. Nämme aluksi pienen filmin siitä kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta talosta, jossa Pukstaavi sijaitsee, sen monista vaiheista ja asukaista. Toinen pikkufilmi oli (kas vain!) kirjansitomisesta.

Kiertokäynti museossa kertoo, kuinka kirja muuttuu kirjailijan ajatuksista konkreettiseksi esineeksi, tarkelee mikä merkitys lukemisella on eri aikoina ollut ja esittelee kirjoittajia ja kuvittajia. Se myös havainnollistaa, miten keskeinen asema kirjoilla on suomalaisessa yhteiskunnassa ja ihmisten arjessa ollut. On pienoisimalleja, valokuvia ja taideteoksia. Hauskutusta herättivät luonnollista kokoa elevat nuket, kirjastonhoitajat ja kirjanpainajat omissa interiöreissään. Lasten kirjallisuus on myös esillä monipuolisesti ja värikäästi. Koko museo on elävästi suunniteltu ja huolella rakennettu. Opas oli asiansa osaava ja nähtävä riitti.

Tarja Rajakangas esittelee demonstraatioseinänsä, förevisar sin demonstrationsvägg.

Meitä kiinnosti tietysti eniten kirja esineenä, kuinka se on kehittynyt käsin kopioidusta harvinaisuudesta pokkariksi ja sähkökirjaksi.

Tarja Rajakangas esitteli laatimaansa demonstraatioseinää, jossa oli taitavasti havainnollistettu erilaisia sitomis- ja koristelutapoja, jotka samalla kertoivat kirjansidonnan kehityksestä. Mielenkiintoinen, värikäs seinä! Valokuvauskoneet napsuivat ahkerasti!

Naapurissa oli myös Herra Hakkaraisen talo, joka oli pakko jättää kesäretkiin kotheeksi ja lastenlasten kanssa tutustuttavaksi. Lounaskahvilassa pikku myymälässä ehdimme silti piipahtaa.

Toinen tutustumiskohde oli Tyrvään käsityö- ja taideteollisuusoppilaitos, jossa voi suorittaa ainoana Pohjoismaissa kirjansidonnan ammatti- ja erikoisammattitutkinnon. Parastaikaa oli menossa mestariutkintokurssin viikonloppu ja oppilaat esittelivät meille auliisti, mitä he työstivät. Kiinnostuksella ja pienellä kateudella katselimme heidän työvälineitään, ja ideoita taisi sytyy monen mielessä. Aulan vitriinisä oli esillä mielenkiintoisia nahkasidoksia, jotka herättivät vilkkaan keskustelun.

Ehdimme vielä piipahtaa nahkaliike Eliisa-Marjaanaan, jonka omistajia edustavat viehkeät neitot esittelivät meille yrityksen tuotteita. Taisipa moni lähteä sieltä mukava nahkakääro kainalossaan. Kotimatka hurahti komean sateenkaaren päättä kohti ajaessa. Melkein saimmekin sen kiinni, mutta kultaarretta ei taaskaan näkynyt!

Inkunaabeli, mikä se on? Pappilan hiilikellarista löytyneen ikivanhan kirjan lehti, painettu ennen vuotta 1500, joka oli tunniapaikalla Pukstaavin museossa.

Lämmin kiitos retken järjestäjille!

Anja-Maija Leppänen

Höstutfärd: den finska bokens historia från inkunabel till elektronisk bok

I Sastamala (Tyrvis, Vammala) finns ett intressant och kulturellt bokligt centrum, många finska språkets utvecklare, forskares, poeters, illustratörers och journalisters hemort: bl.a. Kaarlo Sarkia, Rudolf Koivu, Pekka Vuori och Mauri Kunnas. Där publicerades även den första finskspråkiga dagstidningen Tyrvään sanomat år 1894 och grundades den första finska bokhandeln, Tyrvään kirjakauppa år 1891.

Till den här platsen med dess utbud av litteratur och böcker åkte en busslast av Esbo Bokbindares medlemmar, make/maka och vänner den 8.9.2012.

Det första besöksmålet var den finska bokens museum PUKSTAAVI. Vi såg först en kort film som berörde det kulturhistoriska huset, där Pukstaavi inrymdes, dess olika skeden och invånare. Den andra korta filmen var (kan man tänka sig) om bokbinding.

Rundvandringen i museet berättar, hur boken förmedlar poetens tankar till ett konkret föremål, undersöker hur betydelsefull läsningen har haft under olika tidsperioder och presenterar författarna och illustratörerna. Den även åskådliggör, vilken central roll författaren hade i det finska samhället och människans vardag. Där finns miniatyrer, fotografier och konstverk. Stor glädje väckte de dockor som var i naturlig storlek och föreställde bibliotekarien och boktryckaren i deras egna miljöer. Litteratur för barnen var även framsatta mångsidigt och färggrant. Hela museet var levande och noggrant planerat. Guiden kunde sin sak och det fanns mycket att se.

Vi var förstås intresserade mest för boken som föremål, hur den har utvecklats från unika för hand kopierade till dagens pocketböcker och elektroniska böcker.

Tarja Rajakangas förevisade sin sammanfattade demonstraationsvägg, som skickligt åskådliggjorde olika bindnings- och dekorationsätt, som samtidigt berättade om bokbindningens utveckling. Intressant, färgstark vägg! Kamerorna var flitiga i användning.

Som granne var Herra Hakkarainens hus, som vi var tvungna att lämna till en utfärd under sommaren

med barnbarnen. Lunchkaféets lilla butik hann vi besöka.

Som andra besöksplats var Tyrväään- käsityö- ja taideteollisuusoppilaitos (Tyrvis hantverks- och konstindustriläroverk), som är den enda plats i Norden där man kan ta yrkes- och specialyrkesexamen i bokbindning. För tillfället pågick en mästarexamenkurs under veckoslutet och eleverna visade gärna, vad de höll på med. Med intresse och lite avundsjuka såg vi deras arbetsredskap, och idéer föddes i mångas tankar. Vitrinerna i aulan innehöll flera intressanta läderband, som väckte en livlig diskussion.

Vi hann dessutom besöka läderaffären Eliisa-Marjaana, som representerades av två trevliga flickor som förevisade företagets produkter. Det var flera som åkte därifrån med en läderrulle under armarna.

På hemvägen såg vi en mäktig regnbåge rakt framför bussen. Vi fick nästan fast den, men guldkistan fick vi inte se.

Inkunabel, vad är det? I prästgårdens källare funnet ett mycket gammalt fragment, tryck före 1500-talet. Det hade hedersplatsen i Pukstaavis museum.

Ett varmt tack till arrangörerna!

Anja-Maija Leppänen

Juhlanäyttely 2013

Espoon Kirjansitojat r.y.- Esbo Bokbindare r.f. täyttää 15 vuotta syksyllä 2013. Järjestämme tuolloin juhlanäyttelyn, jossa jäsenet esittelevät taitojaan. Sidottavaksi kirjaksi tulee Like Kustannus Oy:n kustantama ja Risto Juhani kirjoittama dekkari "Ei tikkua ristiin". Risto Juhani (s. 1934) on Heinolassa asuva kirjailija ja yhdistyksemme jäsen. Hänen sankarinsa rikoskomisario Pesonen seikkailee tässä kirjassa kuudetta kertaa. Ohessa hieman ennakkotietoa sidottavasta kirjasta:

"Komisario Paavo Iisakki Pesonen istuu aamukahvilla kaupungin torilla. Sairauslomaa vietävän lonkkatoipilaan seuraksi änkeyttyy yllättävä henkilö: taparikollinen Kapu Kapanen. Kapun asiakin on yllättävä. Hän pyytää vanhalta vainoojaltaan apua.

Viola Kapanen on löytynyt kuolleena joesta, ja aviomiestä epäillään henkirkoksesta. Hän väittää olevansa syytön, kuten aina. Lisäksi uusi syttäjä on sekoittanut koko poliisitalon, joten päälikkökin alkaa anella komisariota palaamaan ja ottamaan tutkinnan käsiinsä. Pystykö Pesonen vastustamaan houkutusta – ja jos ei, niin kuka silloin

astuu kenekin varpaille? Entä mikä on totuus Viola Kapasen kuolemasta?"

Näyttelyn yksityiskohtaisista järjestelyistä ilmoitetaan myöhemmin.

Kaikki mukaan tekemään juhlanäyttelyn kirjoja!

Jubileumsutställning 2013

Espoon Kirjansitojat r.y. – Esbo Bokbindare r.f. fyller 15 år 2013. Vi arrangerar då en jubileumsutställning, där medlemmarna får visa sina färdigheter. Den bok som skall bindas in är förlaget Like Kustannus Oy's och Risto Juhani skrivna deckare "Ei tikkua ristiin". Risto Juhani (f. 1934) är författare och bor i Heinola och är medlem i vår förening. Hans hjälte kriminalkommissarie Pesonen figurerar i denna bok för sjätte gången. Här följer liten förhandsinformation om innehållit i boken.

"Komissarie Paavo Iisakki Pesonen sitter vid sitt morgonkaffe på stadens torg. Medan han fördriver sjukledigheten som konvalescent efter en höftoperation tränger som överraskning en person på: återfallsförbrytaren Kapu Kapanen. Kapus ärende är överraskande. Han ber sin gamla förföljare om hjälp. Viola Kapanen har hittats död i ån, och mannen tros ha utfört mordet. Han påstår sig vara oskyldig, som alltid. Dessutom har en ny åklagare blandat hela polishuset, och därför har chefen börjat be kommissarien att återvända och ta tag i undersökningen. Kan Pesonen motstå frestelsen – och om inte, så vem trappar då på vems tår? Och vad är sanningen om Viola Kapanens död?"

Närmare information om detaljerna om utställningen ges senare.

Alla med och binda in jubileumsutställningens böcker!

Taiteiden yö Kansalliskirjastossa

Olimme Rudolfin kanssa esittelemässä kirjansidontaa Kansalliskirjastossa 23.8.12 Kirjava keskiaika näyttelyyn liittyen. Rudolf esitti vanhaa ompelumenetelmää nitomatelineen kanssa. Siis naruille nidottua ja aitoja bindejä mahdollistavaa tekniikkaa. Allekirjoittanut puolestaan esitti nykyikaisempaa menetelmää eli nauhoille nitomista. Yleisöä oli runsaasti koko ajan ja huomattavan paljon hyviä kysymyksiä esitettiin. Niihin ei voinut vastata yhdellä virkkeellä, vaan yleensä joutui kertoamaan koko kirjan valmistusprosessin. Esitykset tukivat hyvin toisiaan ja yleisö ihasteli niin näyttäleitä, kosketeltavissa olevia kirjoja kun vitriinissä olevia näyttelykirjojakin.

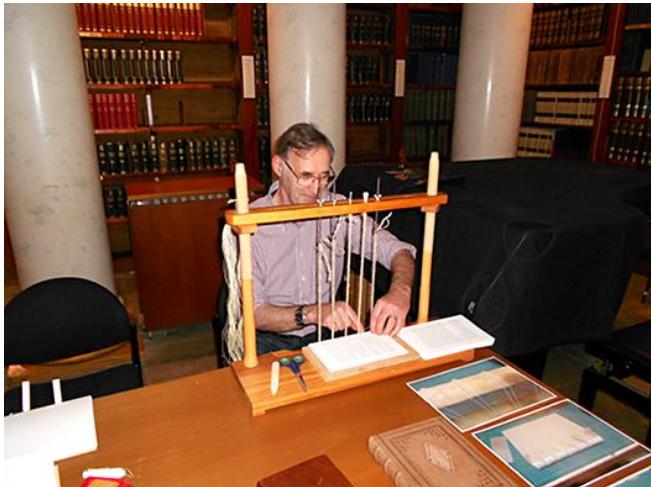
Oli todella hienoa, että Kansalliskirjasto mahdolisti meille tilaisuuden kertoa kirjansidonnasta kirjoista kiinnostuneille ihmisille.

Seppo

Konstens natt på Nationalbiblioteket

I samband med utställningen Den litterära medeltiden på Nationalbiblioteket den 23.8.2012 var

vi med Rudolf och demonstrerade bokbindning. Rudolf visade hur man häftar en bok med en gammal teknik med häftlåda. Alltså med snören häftat och äkta bind. Undertecknad visade ett mera modernt sett att häfta med band.

Det var mycket publik hela tiden och det gjordes många intressanta frågor. De kunde inte besvaras med en mening, utan man fick för det mesta berätta om hela processen. Demonstrationerna stödde varandra bra och publiken beundrade de utställda böckerna som man fick vidröra och vända på samt de utställningsböcker som fanns i vitrinerna.

Det var verkligt fint, att Nationalbiblioteket gav oss möjlighet att få berätta om bokbindning åt mäniskor som är intresserade av böcker.

Seppo

Ajankohtaista

Kirjava keskiaika: 1000 vuotta kirjakulttuuria
7.6.–20.10.2012 Kansalliskirjastossa

Luther, reformatio ja kirja 7.6.–20.10.2012
Kansalliskirjastossa

Frankfurtin Kirjamessut 10.–14.10.2012
Frankfurtin Messukeskuksessa

Yhdessä enemmän – Mera tillsammans 20.10.2012
Espoon kauppakeskus Isossa Omenassa

Helsingin Kirjamessut 25.–28.10.2012 Helsingin Messukeskuksessa
Kirjansidokset Pohjoismaista 2013 -näyttelyyn osallistuvien sidokset oltava perillä Tanskassa 1.11.2012 mennessä

Suomen Kädentaidot -messut 16.–18.11.2012
Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa

Joululahjavalojaiset 20 vuotta 4.12.2012 Espoon työväenopistossa Kuitinmäki

Lahden Kirjamessut 1.–3.2.2013 Lahden Sibeliustalossa

Runoilija Tomas Tranströmerin teosten kirjansidontanäyttely avautuu 16. helmikuuta 2013 Tukholman Nobel-museossa

Aktuellt

Den litterära medeltiden: 1000 år av bokkultur 7.6.–20.10.2012 Nationalbiblioteket

Luther, reformationen och boken 7.6.–20.10.2012 Nationalbiblioteket

Frankfurts Bokmässa 10.–14.10.2012 Frankfurts Mässcentrum

Yhdessä enemmän - Mera tillsammans 20.10.2012 Esbo köpcentrum Stora Äpplet (Iso Omena)

Helsingfors Bokmässa 25.–28.10.2012 Helsingfors Mässcentrum

Deltagare i Nordiska Bokband 2013-utställning skall inlämna sina böcker senast den 1.11.2012 till Danmark.

Hantverksmässa 16.–18.11.2012 i Tammerfors Mäss- och Sportcentrum

Julklappsvaka, 20 år, 4.12.2012 Esbo arbetarinstitut i Kvisbacka

Lahtis Bokmässa 1.–3.2.2013 Lahtis Sibeliushuset

Utställning om poeten Tomas Tranströmer med unika bokbindningar av hans verk öppnas den 16 februari 2013 i Nobelmuseet i Stockholm